

3.5 Module 5: Relatie van de accountantsorganisatie met de omgeving

Bij het uitvoeren van de wettelijke controle onderhoudt de accountant een relatie met verschillende partijen buiten de eigen organisatie: 1) de opdrachtgever, 2) de onderneming waar de financiële verantwoording betrekking op heeft en 3) de gebruikers van de controleverklaring.

Het feit dat de accountant wordt betaald door de onderneming die hij controleert en dat hij een informatievoorsprong heeft met betrekking tot de kwaliteit van zijn werk kan ertoe leiden dat de accountant de belangen van zijn controlecliënt of zijn eigen belangen centraal stelt, in plaats van het publiek belang van een kwalitatief goed uitgevoerde controle. Door transparant te zijn over de controles die zij uitvoeren en eventuele bijzonderheden die zij daarbij aantreffen, geven accountantsorganisaties en accountants de gebruikers van jaarrekeningen inzicht in de kwaliteit van de controles die daarop zijn uitgevoerd.

Scores OOB-accountantsorganisaties

De AFM heeft de door de OOB-accountantsorganisaties verstrekte informatie beoordeeld en op basis van die beoordeling een score toegekend aan deze module. In tabel 10 is per OOB-accountantsorganisatie de score voor deze module weergegeven.

Tabel 10. Scores module 5 Relatie van de accountantsorganisatie met de omgeving

Relatie van de accountantsorganisatie met de omgeving		Score
Ernst & Young Accountants LLP		5,0
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.		5,0
Deloitte Accountants B.V.		4,0
KPMG Accountants N.V.		4,0
BDO Audit & Assurance B.V.		3,0
Grant Thornton Accountants en Adviseurs B.V.		3,0
Accon avm controlepraktijk B.V.		2,0
Baker Tilly Berk N.V.		2,0
Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V.		2,0
Gemiddelde		3,3

Onderbouwing score

Een accountantsorganisatie staat midden in het maatschappelijk verkeer en vervult door middel van de wettelijke controles een belangrijke rol in het creëren van transparantie voor zowel de controlecliënt als de gebruiker van de jaarrekening. Het is voor een gebruiker van de jaarrekening lastig te beoordelen wat de kwaliteit van de controle is. Transparantie van accountantsorganisaties en de controles die zij uitvoeren vergroot het inzicht dat gebruikers van

jaarrekeningen hebben in de kwaliteit daarvan. Wettelijke regels voor transparantie, tot uitdrukking komend in de uitgebreide controleverklaring die met ingang van boekjaar 2014 verplicht is bij controles van OOB's, de communicatie met de ava en het transparantieverlag dragen bij aan het vergroten van de transparantie richting gebruikers.

De AFM vindt het daarnaast belangrijk dat accountantsorganisaties zelf beleid ontwikkelen waarin zij de voor hen relevante groep stakeholders benoemen en doelstellingen opnemen over wat ze willen bereiken met de transparantie over de kwaliteit van hun wettelijke controle richting deze stakeholders.

De noodzaak van transparantie over de kwaliteit van de controle wordt ook in het rapport 'In het publiek belang' door de werkgroep 'Toekomst accountantsberoep' onderkend. De werkgroep pleit ervoor dat de accountantsorganisatie duidelijk rapporteert over haar doelstellingen en resultaten.

De AFM constateert dat er tussen de Big 4- en de overige OOB-accountantsorganisaties een duidelijk verschil bestaat in de mate waarin dit thema op de agenda staat en leeft binnen de organisatie. De AFM ziet dat EY en PwC een eigen beleid hebben ontwikkeld waarin de uitgangspunten en doelstellingen omtrent de transparantie uitgewerkt zijn. De AFM constateert op basis van de verstrekte informatie dat de overige OOB-accountantsorganisaties dit thema nog uitsluitend vanuit de naleving van wet- en regelgeving benaderen.

Voor alle accountantsorganisaties constateert de AFM dat zij transparantie ten opzichte van de controlecliënt serieus nemen. Met uitzondering van Mazars, hebben alle OOB-accountantsorganisaties het begrip stakeholder zichtbaar breder ingevuld en benoemen naast de controlecliënt een breed gremium aan andere actoren in het maatschappelijk verkeer als stakeholder waar zij transparant naar toe willen zijn zoals: beleggers, politici of commissarissen.

De OOB-accountantsorganisaties bieden de bij haar werkzame accountants in meer of mindere mate praktische handvatten om transparant te kunnen zijn. Hierbij kan gedacht worden aan templates voor bijvoorbeeld de uitgebreide controleverklaring en het accountantsverslag, trainingen en workshops voor het optreden van de externe accountant op de ava.

De AFM stelt vast dat de Big 4-accountantsorganisaties over meer onderwerpen dan die volgen uit wet- en regelgeving transparant zijn naar de voor hen relevante stakeholders, bijvoorbeeld over de uitkomsten van AFM-onderzoeken aan (potentiële) controlecliënten en het verstrekken van kerncijfers en meetindicatoren die een beeld geven van de kwaliteit van de controlewerkzaamheden.